

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 5.6.2002
KOM(2002) 256 lopullinen

.

KOMISSION TIEDONANTO

**hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksia koskevista toimintasuunnitelmista sekä
neuvotteluja käyvien maiden liittymisneuvottelujen yhteydessä tekemien sitoumusten
seurannasta**

KOMISSION TIEDONANTO

hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksia koskevista toimintasuunnitelmista sekä neuvotteluja käyvien maiden¹ liittymisneuvottelujen yhteydessä tekemien sitoumusten seurannasta

ESIPUHE

Euroopan unionin laajentumisprosessissa on saavuttu ratkaisevaan vaiheeseen. Laekenissa joulukuussa 2001 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti vakaan aikomuksensa saattaa Euroopan unionin jäsenyyttä hakeneiden ja jäsenyyteen valmiiden maiden kanssa käytävät liittymisneuvottelut päätökseen menestyksekkäästi vuoden 2002 loppuun mennessä, jotta kyseiset maat voivat osallistua Euroopan parlamentin vaaleihin vuonna 2004. Tämän historiallisen prosessin menestyksellinen päätökseen saattaminen on eräs Euroopan unionin tärkeimmistä lähitulevaisuutta koskevista tavoitteista.

Neuvotteluissa on edistytty huomattavasti sen jälkeen, kun liittymisneuvotteluja koskeva etenemissuunnitelma vahvistettiin laajentumisstrategian keskeiseksi tekijäksi Nizzan Eurooppa-neuvostossa. Ruotsin, Belgian ja Espanjan puheenjohtajakaudet kattaneen etenemissuunnitelman avulla on saavutettu sillä tavoiteltu päämäärä kaikilta osin. Suunnitelma on osoittautunut erittäin hyödylliseksi neuvottelujen edistymisen kannalta, sillä sen avulla on voitu taata kaikkien osapuolten sitoutuminen realistiseen aikatauluun. Etenemissuunnitelma on pantu täytäntöön aikataulun mukaisesti. Euroopan unioni on määritellyt yhteiset kantansa suunnitelman mukaisesti, minkä seurauksena hyvin monien lukujen käsittely on päätetty toistaiseksi.

Etenemissuunnitelman mukaan Euroopan unionin oli määriteltävä yhteiset kannat Espanjan puheenjohtajakaudella neljän neuvotteluluvun - maatalouden, aluepolitiikan, varainhoito- ja talousarviosäännösten ja instituutioiden - osalta, jotta käsittely saataisiin toistaiseksi päätökseen. Tämä tavoite saavutetaan pian, mutta näihin lukuihin liittyviä konkreettisia taloudellisia näkökohtia käsitellään vielä neuvottelujen myöhäisemmässä vaiheessa. Laekenin Eurooppa-neuvoston asettamien tavoitteiden mukaisesti kaikki jäljellä olevat neuvotteluluvut otettiin käsiteltäviksi Bulgarian kanssa Espanjan puheenjohtajakaudella. Romanian kanssa otettiin käsiteltäväksi seitsemän lukua. Espanjan puheenjohtajakautta varten asetettujen tavoitteiden saavuttaminen on siten vain ajan kysymys.

Eurooppa-neuvosto on tähdentänyt, että yhteisön säännösten saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä sekä sen täytäntöönpano ja soveltaminen on aloitettava jo neuvotteluvaiheessa. Jonkin neuvotteluluvun käsittelyn päättäminen toistaiseksi perustuu useimmiten asianomaisen neuvotteluja käyvän maan tekemiin sitoumuksiin. Komission mukaan on tärkeää taata, että nämä sitoumukset pannaan tosiasiallisesti täytäntöön, ja se seuraa edistymistä tältä osin tiiviisti. Koska neuvotteluja käyvät maat ovat usein sitoutuneet toteuttamaan tiettyjä toimenpiteitä ennen liittymistään, komissio seuraa valmisteluprosessia jatkuvasti valmistelujen etenemisen arvioimiseksi ja korjaavia toimia edellyttävien tekijöiden yksilöimiseksi. Jäsenvaltioille tiedotetaan säännöllisesti asiassa tapahtuvasta kehityksestä,

¹ Tässä kertomuksessa keskitytään neuvotteluja käyviin maihin. Kertomus ei koske Turkiaa.

missä yhteydessä komissio tähdentää erityisesti mahdollisesti esiin nousseita ongelmia. Komissio jatkaa seurantaprosessia uusien jäsenvaltioiden tosiasialliseen liittymiseen asti muun muassa assosiaatiosopimusten mukaisesti perustettujen rakenteiden avulla. Tässä kertomuksessa esitetään yleiskatsaus tähänastisten seurantatoimien yhteydessä tehdyistä tärkeimmistä havainnoista.

Eräs neuvotteluja käyvien maiden liittymisvalmistelujen tärkeimmistä ja laajentumisprosessin onnistumisen kannalta keskeisistä tekijöistä on hallinnon ja oikeuslaitoksen riittävien valmiuksien kehittäminen yhteisön säännösten täytäntöön panemiseksi ja soveltamiseksi liittymisestä alkaen. Eurooppa-neuvosto on korostanut tämän seikan tärkeyttä vuonna 1995 Madridissa ja sen jälkeen monissa muissa yhteyksissä, viimeksi Laekenissa joulukuussa 2001.

Komission keskeisenä huolenaiheena on sen takaaminen, että ehdokasmaat saavuttavat riittävät valmiudet hallinnon ja oikeuslaitoksen aloilla liittymiseen mennessä. Komissio on seurannut tarkasti kunkin maan edistymistä näillä aloilla ensin vuoden 1997 lausunnossaan ja sen jälkeen määräaikauskertomuksissa. Kuten edellä todetaan, komissio seuraa lisäksi järjestelmällisesti neuvotteluja käyvien maiden liittymisneuvottelujen yhteydessä tekemien asiaan liittyvien sitoumusten täytäntöönpanoa. Lopuksi todettakoon, että ehdokasmaita on avustettu niiden ponnisteluissa myöntämällä Phare-ohjelman mukaista yhteisön avustusta 1990-luvun alusta lähtien. Avustusta on myönnetty erityisesti instituutioiden kehittämiseen ja kehittämistä koskeviin investointeihin; nämä toimet muodostavat nykyään kaksi kolmasosaa maakohtaisista Phare-ohjelmista.

Komissio päätti vuonna 2001, että tuolloin jo pitkälle edenneessä laajentumisprosessissa tarvittiin senhetkisiin toimiin perustuvia aiempaa päättäväisempiä toimia. Tätä varten komissio ilmoitti laajentumista koskevassa vuoden 2001 strategia-asiakirjassaan ("Kohti onnistunutta laajentumista"), että se ottaisi kutakin neuvotteluja käyvää maata varten käyttöön toimintasuunnitelman hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksien vahvistamiseksi. Lisäksi komissio ilmoitti ottavansa vuonna 2002 näitä toimia varten käyttöön määrältään 250 miljoonan euron suuruisen erityisen rahoitustuen. Tämä määrä maksettaisiin kullekin Phare-maalle vahvistettujen vuotuisten talousarviomäärärahojen lisäksi, ja se nostaisi yhteisön neuvotteluja käyvien maiden hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksien lujittamiseen vuonna 2002 myöntämän tuen kokonaismäärän noin miljardiin euroon. Komissio on luvannut raportoida toimintasuunnitelmista ennen Sevillassa kesäkuussa 2002 pidettävää Eurooppa-neuvoston kokousta.

Komission yksiköt ovat saaneet yksittäiset toimintasuunnitelmat valmiiksi yhdessä kunkin asianomaisen neuvotteluja käyvän maan kanssa vuoden 2001 lopussa ja vuoden 2002 alussa toteutettujen laajojen valmistelujen tuloksena. Lisäksi ne ovat päässeet kyseisten maiden kanssa yhteisymmärrykseen suunnitelmista. Hyväksytyjä toimintasuunnitelmia pannaan parhaillaan täytäntöön. Tämä kertomus sisältää yleiskatsauksen asiaa koskevista avaintoiminnoista. Komissio on luottavainen sen suhteen, että edellä mainittujen seikkojen perusteella ja edellyttäen, että kukin maa jatkaa ja nopeuttaa ponnistelujaan, neuvotteluja käyvät maat edistyvät vakuuttavasti tältä osin lähikuukausina. Komissio kannustaa neuvotteluja käyviä maita hyödyntämään toimintasuunnitelmaan sisältyviä mahdollisuuksia täysimääräisesti, ja se on sitoutunut takaamaan tällaisen toiminnan tuloksellisuuden.

Työn edistyessä tapaa, jolla kukin yksittäinen toimintasuunnitelma pannaan täytäntöön, arvioidaan eri yhteyksissä. Muun muassa toimintasuunnitelmiin perustuvaa edistymistä liittymiskumppanuuksissa vahvistettujen ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisessa tarkastellaan edelleen aikaisemmin käyttöön otetun lähestymistavan mukaisesti Eurooppa-sopimusten ja assosiaatiosopimusten mukaisten rakenteiden yhteydessä. Yksityiskohtainen

arviointi kunkin maan tosiasiallisesta edistymisestä hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksiensa lujittamisessa, joka sisältää muun muassa toimintasuunnitelmiin sisältyvien tehtävien toteuttamisen, esitetään vuoden 2002 määräaikauskertomuksissa, jotka on tarkoitettu hyväksyä 16. lokakuuta 2002 Brysselin Eurooppa-neuvostoa silmällä pitäen. Laajentumista koskevan komission vuoden 2001 strategia-asiakirjan mukaan komission pitäisi voida antaa jäsenyyteen valmiita ehdokasmaita koskevia suosituksia vuoden 2002 määräaikauskertomusten perusteella.

Samalla kun hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiudet ovat eräs tärkeimmistä liittymisedellytyksistä, hallinnollisten rakenteiden luominen ja hallinnon valmiuksien, horisontaaliset valmiudet mukaan lukien, vahvistaminen ovat pitkän aikavälin tehtävä, jota on jatkettava myös liittymisen jälkeen. Komissio onkin ehdottanut tässä tarkoituksessa yhteensä 380 miljoonan euron määrärahojen myöntämistä erityisiä siirtymäjärjestelyjä varten; rahoitettavat toimet olisivat sellaisia, joille ei myönnetä varoja rakennerahastoista.

Nizzan Eurooppa-neuvoston, jossa neuvotteluja koskeva etenemissuunnitelma otettiin käyttöön, jälkeen liittymisprosessissa on edistytty kaiken kaikkiaan merkittävästi sekä neuvottelujen kannalta että ehdokasmaiden liittymistä koskevien valmistelujen kannalta; liittymisvalmisteluihin on saatu uutta vauhtia. Komissio on sitoutunut voimakkaasti tämän uuden vauhdin ylläpitämiseen, jotta Göteborgin ja Laekenin Eurooppa-neuvostoissa asetetut tavoitteet voitaisiin saavuttaa.

Tällä välin Euroopan unionin ja ehdokasmaiden on valmistauduttava laajentumiseen edelleen "henkisesti". Nyt ensimmäisten liittymisten lähestyessä julkista keskustelua laajentumisesta on jatkettava ja voimistettava siihen liittyvien riskien ja hyötyjen täsmentämiseksi, mahdollisten väärinkäsitysten oikaisemiseksi ja sen osoittamiseksi, että laajentumisen kansalaisissa herättämään huolestuneisuuteen suhtaudutaan vakavasti. Komission tiedotusstrategia laajentumista koskevan tiedon tarjoamiseksi, josta laaditaan erillinen kertomus, on tältä osin avainasemassa. Laajentuminen voi onnistua ainoastaan, jos kansalaiset tukevat sitä.

JOHDANTO

Laajentumista koskevan komission vuoden 2001 strategia-asiakirjan mukaisesti tällä tiedotteella on kaksi päämäärää. Ensiksi sillä pyritään raportoimaan tähänastisesta edistymisestä neuvotteluja käyvien maiden hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksien vahvistamiseen tähtäävien toimintasuunnitelmien valmistelussa. Toiseksi sillä pyritään antamaan viimeisimmät tiedot siitä, kuinka hyvin neuvotteluja käyvät maat edistyvät liittymisneuvottelujen yhteydessä tekemiensä sitoumusten täytäntöönpanossa; tältä osin huomiota kiinnitetään tärkeimpiin korjaavia toimia edellyttäviin esiin tulleisiin ongelmiin.

Tämän kertomuksen ensimmäinen osa sisältää aihepiirikohtaisen yleiskatsauksen lopullisiin toimintasuunnitelmiin sisältyvistä avaintoiminnoista. Kertomuksen toinen osa sisältää tehostetun seurannan perusteella laaditun lukukohtaisen yleiskatsauksen siitä, kuinka hyvin neuvotteluja käyvät maat ovat täyttäneet liittymisneuvottelujen yhteydessä tekemänsä sitoumukset.

1. NEUVOTTELUJA KÄYVIEN MAIDEN HALLINNON JA OIKEUSLAITOKSEN VALMIUKSIEN VAHVISTAMISTA KOSKEVAT TOIMINTASUUNNITELMAT: TÄHÄNASTINEN KEHITYS

Komissio tähdentää ensisijaisesti sitä, että neuvotteluja käyvien maiden on saavutettava riittävät hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiudet liittymiseensä mennessä. Vaatimus toimintakykyisestä hallinnosta ja oikeuslaitoksesta ei luonnollisestikaan koske vain ehdokasmaita; se on kaikkien jäsenvaltioiden, niin nykyisten kuin uusienkin, asia. Tämä todettiin selvästi eurooppalaista hallintotapaa koskevassa komission valkoisessa kirjassa, joka hyväksyttiin heinäkuussa 2001.

Tärkein väline neuvotteluja käyvien maiden auttamisessa tämän päämäärän saavuttamiseksi ovat komission kutakin maata varten vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä käyttöön ottamat toimintasuunnitelmat hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksien vahvistamiseksi.

Toimintasuunnitelmien tarkoituksena on määritellä kunkin maan kanssa ne toimenpiteet, joita hallinnon ja oikeuslaitoksen riittävien valmiuksien saavuttaminen liittymiseen mennessä edellyttää. Samalla pyritään yhdessä varmistamaan kaikkien tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen ja tarjoamaan ehdokasmaille kohdennettua tukea aloilla, jotka ovat oleellisen tärkeitä laajentuneen unionin toiminnan kannalta. Toimintasuunnitelmat ovat siten hyvin tärkeä väline EU:n ja neuvotteluja käyvien maiden yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi, toisin sanoen sen takaamiseksi, että kunkin maan liittymisvalmistelut toteutetaan mahdollisimman tehokkaasti ja suunnitellun aikataulun mukaisesti.

Riittävien hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksien kehittämien EU:n jäsenyyttä ajatellen on vaativa ja laaja-alainen tehtävä, joka edellyttää tarkkoja valmisteluja kaikilla unionin politiikan ja lainsäädännön aloilla. Komissio on käyttänyt laaja-alaista lähestymistapaa laatiessaan yksittäisiä toimintasuunnitelmia. Neuvoston kutakin neuvotteluja käyvää maata varten 28. tammikuuta 2002 hyväksymät tarkistettut liittymiskumppanuudet, jotka perustuvat komission ehdotuksiin, ovat olleet lähtökohtana tämän tehtävän suorittamisessa. Toimintasuunnitelmiin on sisällytetty kaikki tarkistetuissa liittymiskumppanuuksissa vahvistetut ensisijaiset tavoitteet, jotka liittyvät hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksien kehittämiseen. Tämän vuoksi toimintasuunnitelmat kattavat sekä liittymiskumppanuuksissa vahvistetut ensisijaiset tavoitteet, jotka koskevat hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksia

panna yhteisön säännöstö täytäntöön ja valvoa sen noudattamista, että mahdolliset poliittisiin ja taloudellisiin arviointiperusteisiin pohjautuvat asiaan liittyvät ensisijaiset tavoitteet. Kukin näistä ensisijaisista tavoitteista otetaan esiin toimintasuunnitelmissa yksilöimällä ne erityistoimenpiteet, jotka on toteutettava.

Komissio on eritellyt yhdessä kunkin maan kanssa kyseisten maiden tavat panna täytäntöön asianomaiset liittymiskumppanuuksissa vahvistetut ensisijaiset tavoitteet, niiden suunnitelmat instituutioiden kehittämisen tehostamiseksi ja konkreettiset toimenpiteet, jotka on vielä toteutettava riittävien hallinnon valmiuksien saavuttamiseksi eri aloilla. Myös avustuksen ja seurannan osalta ilmenneet puutteet on yksilöity.

Tämän prosessin tuloksena on laadittu laaja-alaiset maakohtaiset toimintasuunnitelmat, joissa esitetään kunkin ensisijaisen tavoitteen osalta:

- neuvottelujen yhteydessä tehdyt sitoumukset,
- kunkin maan suunnittelemat täytäntöönpanotoimet, joista on keskusteltu komission kanssa²,
- nykyinen tai suunniteltu yhteisön avustus kyseisen maan ponnistelujen tukemiseksi ja tähän tarkoitukseen mahdollisesti myönnettävä lisäavustus, joka maksetaan instituutioiden kehittämisen täydentävää tukea varten Phare-ohjelmaan³ varatuista 250 miljoonan euron määrärahoista, ja
- kunkin maan valmistelujen arvioinnin edellyttämät lisäseurantatoimet, joihin sisältyvät määräaikauskertomusten ja neuvottelujen yleisen seurannan lisäksi muun muassa vertaisarviointit⁴.

Tiivistelmä toimintasuunnitelmissa käsitellyistä kysymyksistä esitetään jäljempänä. Siinä noudatetaan Kööpenhaminan liittymisperusteiden rakennetta.

1.1. Poliittiset arviointiperusteet

Kööpenhaminassa vahvistettujen poliittisten arviointiperusteiden mukaan jäsenyys edellyttää, että ehdokasmaassa on vakaat instituutiot, jotka takaavat demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeudet sekä vähemmistöjen kunnioittamisen ja suojelemisen.

Julkishallinnon lujittamiseksi sekä Bulgariassa, Latviassa, Liettuaassa, Romaniassa, Slovakiassa, Sloveniassa ja Tšekissä yksilöityjen erityisten puutteiden korjaamiseksi toimintasuunnitelmissa esitetään erilaisia toimia kutakin yksittäistapausta varten. Kulloinkin kyseessä olevan maan tilanteen mukaisesti ne koskevat muun muassa jäljellä olevan peruslainsäädännön antamista, julkishallintoviraston perustamista, virkamiehiä koskevien eettisten menettelytapasääntöjen kehittämistä, henkilöstökoulutusta, henkilöstöhallinnon

² Kyseessä olevan ensisijaisen tavoitteen luonteesta ja kunkin maan osalta määritellyistä erityisistä puutteista riippuen näihin toimiin saattavat sisältyä puuttuvan lainsäädännön antaminen, asiaan kuuluvien hallintorakenteiden ja viranomaisten nimeäminen, perustaminen ja vahvistaminen, ohjaus- ja koordinoitijärjestelmien samoin kuin arviointi-, seuranta- ja sovittelumekanismien luominen ja lujittaminen, strategisten suunnitelmien ja hallintasuunnitelmien kehittäminen ja täytäntöönpano, virkamiesten, tuomarien, syyttäjien ja yritys yhteisön kouluttaminen, valistuskampanjoiden järjestäminen sekä asiaan kuuluvien tietotekniikkajärjestelmien ja tietokantojen kehittäminen tai parantaminen ja niiden yhteenliittäminen Euroopan unionin järjestelmiin.

³ Phare-ohjelman edunsaajiin kuuluvat Keski- ja Itä-Euroopan kymmenen ehdokasmaata. Kypros ja Malta saavat liittymistä valmistelevalle tukea neuvoston asetuksen (EY) N:o 555/2000 nojalla. Romanian Phare-ohjelmasta instituutioiden kehittämisen täydentävän tuen perusteella myönnettävä lisätuki on edelleen valmisteluvaiheessa.

⁴ Käsitteen "vertaisarviointi" tässä yhteydessä käytettävän määritelmän osalta ks. jäljempänä kohta 2.2

yksiköiden kehittämistä ja vaikutusten arviointiin tai laadunvalvontaan liittyvien valmiuksien kehittämistä. Tämän alan täydentävää tukea voidaan myöntää julkishallinnon uudistuksen täytäntöönpanoon, kummitoimintaan strategisen politiikan valmistelun ja koordinoinnin alalla sekä henkilöstöhallinnon valmiuksien parantamiseen.

Vaikka **oikeuslaitoksen** uudistamisessa on edistytty useimmissa neuvotteluja käyvässä maissa, oikeuslaitoksen riippumattomuutta on vahvistettava ja palkkaustasoa ja työoloja sekä tuomarien koulutusta on parannettava edelleen Bulgariassa, Latviassa, Liettuassa, Puolassa, Romaniassa, Slovakiassa, Sloveniassa, Tšekissä, Virossa ja Unkarissa. Näiden puutteiden korjaamiseksi toimintasuunnitelmissa esitetään muun muassa oikeuslaitoksen uudistamista koskevan strategian täytäntöönpanoa, jäljellä olevan perustuslainsäädännön antamista, oikeuslaitoksen asianmukaisen rahoituksen takaavia toimia, tuomioistuinmenettelyjen yksinkertaistamista, ehdonalaisten rangaistusten ja sovittelujärjestelmän kehittämistä sekä tuomarien koulutusjärjestelyjen ja hyvään oikeudenhoitoon ja EY:n lainsäädäntöön perehdyttämisen kehittämistä, oikeudellisia tietoja sisältävien verkkojen luomista sekä oikeusapujärjestelmien parantamista ja niitä koskevan valistustyön tehostamista. Tämän alan täydentävää tukea on tarkoitus myöntää Bulgarialle, Puolalle, Slovakialle ja Unkarille erityisesti oikeuslaitoksen uudistamista koskevan strategian täytäntöönpanoon, oikeuslaitoksen riippumattomuuden lujittamiseen oikeusasian neuvostolle myönnettävän tuen avulla, tuomarien perehdyttämiseen hyvään oikeudenhoitoon ja EY:n lainsäädäntöön sekä ammattietiikan alan kummitoimintaan.

Myös tehokasta **korruptiontorjuntaa** koskevien valmiuksien kehittäminen on keskeisessä asemassa Bulgarian, Latvian, Liettuan, Puolan, Romanian, Slovakian, Tšekin ja Unkarin toimintasuunnitelmissa. Erityistoimia on tarkoitus toteuttaa muun muassa kansallisten korruptiontorjuntastrategioiden kehittämiseksi edelleen ja niiden täytäntöön panemiseksi, korruption torjuntaan osallistuvien elinten vahvistamiseksi muun muassa henkilöstökoulutuksen avulla ja niiden välisen yhteistyön lujittamiseksi sekä julkishallinnossa esiintyvän korruption torjumiseksi; tämä koskee myös lainvalvontaviranomaisia ja yleisestä turvallisuudesta vastaavia viranomaisia. Näiden toimien toteuttamisen helpottamiseksi Bulgarialle ja Slovakialle on tarkoitus myöntää täydentävää tukea erityisesti korruptiontorjuntastrategioiden täytäntöönpanoon ja yleisen tietoisuuden lisäämiseen.

Hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksia on vahvistettava Bulgariassa, Latviassa, Romaniassa, Slovakiassa, Tšekissä, Unkarissa ja Virossa myös **ihmisoikeuksien** kunnioittamisen takaamiseksi ja **vähemmistöjen** suojelemiseksi. Todetuista puutteista riippuen toimintasuunnitelmissa käsitellään muun muassa oikeudenkäyntiä edeltävää säilöönottoa ja tehokkaan järjestelmän luomista poliisien väärinkäyttöihin puuttumiseksi. Maissa, joissa on huomattavia romaniyhteisöjä, toimintasuunnitelmiin on sisällytetty toimia nykyisten romaniväestölle suunnattujen toimintaohjelmien ja strategioiden täytäntöönpanoon osallistuvien elinten lujittamiseksi. Latvian ja Viron toimintasuunnitelmissa esitetään toimia integraatiosta ja kielipolitiikasta vastaavien elinten valmiuksien vahvistamiseksi asiaa koskevien kansainvälisten vaatimusten mukaisesti. Lisäksi kaikkia maita koskevissa toimintasuunnitelmissa esitetään toimia syrjinnän torjuntaa koskevan yhteisön säännösten täytäntöönpanosta vastaavien rakenteiden kehittämiseksi. Täydentävää tukea on tarkoitus myöntää vähemmistöjä koskevien kysymysten parissa toimivien elinten vahvistamiseksi ja syrjinnän torjunnan alan kummitoimintaan.

1.2. Taloudelliset arviointiperusteet

Kööpenhaminassa vahvistettuja taloudellisia arviointiperusteita ovat toimiva markkinatalous ja edellytykset selviytyä kilpailun ja markkinavoimien paineista unionissa.

Hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksien osalta toimintasuunnitelmat kattavat puutteet, joita on todettu Bulgariassa, Latviassa, Liettuaassa, Puolassa, Sloveniassa, Unkarissa ja Virossa toimivien **maakaupan markkinoiden** ja **maa- ja kiinteistörekisterien** kehittämisessä ja Bulgariassa, Liettuaassa ja Tšekissä **konkurssilainsäädännön** täytäntöönpanossa ja soveltamisessa. Bulgarian, Puolan, Romanian, Slovakian, Tšekin ja Unkarin toimintasuunnitelmissa käsitellään myös muun muassa suotuisan **liiketoimintaympäristön** kehittämistä, **rahoitusalan** uudistamista ja vahvistamista sekä **julkisten varojen hallinnointijärjestelmän** uudistusta. Näiden kysymysten ratkaisemiseksi toimintasuunnitelmissa ehdotetaan muun muassa jäljellä olevan peruslainsäädännön antamista, asiaa koskevien rakenteiden lujittamista muun muassa henkilöstökoulutuksen avulla sekä erityistä tuomarien ja konkurssiasiamiesten koulutusta. Tämän alan nykyisen tai suunnitellun tuen lisäksi ei ole tarkoitus myöntää mitään lisätukea.

1.3. Muut jäsenyyssvelvoitteet

Lisäksi jäsenyys edellyttää Kööpenhaminan liittymisperusteiden mukaan kykyä noudattaa jäsenyyssvelvoitteita. Tämä sisältää yhteisön säännösten käyttöönoton, täytäntöönpanon sekä sen soveltamisen valvonnan. Hallinnollisten valmiuksien kannalta suurimmat haasteet tuodaan esiin laajentumista koskevassa komission vuoden 2001 strategia-asiakirjassa. Haasteet liittyvät hallinnollisiin valmiuksiin taata sisämarkkinoiden moitteeton toiminta, kestävät elinolot Euroopan unionissa, Euroopan unionin kansalaisten kokonaisvaltainen suojele sekä yhteisön varojen asianmukainen hallinnointi⁵.

Sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan takaaminen

Sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan takaaminen edellyttää asianmukaisia ja tehokkaita sääntelyviranomaisia, horisontaalisia hallintorakenteita useilla aloilla, valvonta- ja toimeenpanoelimiä ja joissain tapauksissa tarvittavien tietotekniikkajärjestelmien luomista tietojenvaihtoa varten.

Sisämarkkinoiden alalla kohdennettuja toimia on tarkoitus toteuttaa kaikissa maissa sääntelyviranomaisten, horisontaalisten hallintorakenteiden sekä valvonta- ja toimeenpanoelinten perustamiseksi tai vahvistamiseksi. Kunkin maan osalta yksilöidyistä erityisistä puutteista riippuen toimia on tarkoitus toteuttaa seuraavilla aloilla: standardointi, akkreditointi, sertifiointi, vaatimustenmukaisuuden arviointi, markkinoiden valvonta, ammattipätevyyden vastavuoroinen tunnustaminen, sosiaaliturvajärjestelmien koordinointi, yhdenmukaistamattomia aloja koskevan lainsäädännön seuranta siltä osin kuin on kyse tavaroiden vapaasta liikkuvuudesta ja palvelujen tarjoamisen vapaudesta, tietosuojan riippumaton valvonta, rahoituspalvelujen valvonta, julkisia hankintoja koskevien sääntöjen täytäntöönpano sekä teollis- ja tekijänoikeuksien ja elintarvikelainsäädännön noudattamisen valvonta. Toimintasuunnitelmissa suunnitellaan muun muassa jäljellä olevan lainsäädännön käyttöönottoa, toimivaltaisten viranomaisten vahvistamista muun muassa lisäämällä käytettävissä olevia määrärahoja ja henkilöstöä, virkamiesten, tuomarien ja syyttäjien erikoistumiskoulutusta sekä valistuskampanjoiden kehittämistä. Täydentävää tukea myönnetään Bulgarialle, Latvialle, Liettualle, Puolalle, Slovenialle, Tšekille, Unkarille ja Virolle muun muassa vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevan kansallisen järjestelmän lujittamiseen ja julkisia hankintoja koskevien sääntöjen ja elintarvikelainsäädännön noudattamisen valvontaan, sosiaaliturvajärjestelmien koordinointiä ja ammattipätevyyden

⁵ Monissa neuvotteluluvuissa käsitellään useaan tällaiseen aihepiiriin liittyviä näkökohtia. Kutakin aihepiiriä käsitellään sen mahdollisimman kattavan tarkastelun kannalta soveltuvimmassa luvussa.

vastavuoroista tunnustamista koskevien valmiuksien parantamiseen, vakuutusvalvonnan sekä pankki- ja arvopaperivalvonnan tehostamiseen ja teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen valvontaan.

Kilpailun alalla kaikkien maiden toimintasuunnitelmissa esitetään toimia valtioneuvostojen ja kilpailusääntöjen täytäntöönpanovalmiuksien vahvistamiseksi. Valtiontuesta ja kilpailusta vastaaviin viranomaisiin suoraan kohdennettujen toimien lisäksi tämä koskee toimia, joiden tarkoituksena on EU:n kilpailusääntöjä koskevan tietoisuuden lisääminen tuen myöntämisestä vastaavien tahojen, yritys yhteisön ja suuren yleisön keskuudessa, sekä toimia tuomareille tarkoitetun erikoistumiskoulutuksen lisäämiseksi. Täydentävää tukea on tarkoitus myöntää Bulgarialle, Puolalle, Slovenialle, Tšekille, Unkarille ja Virolle muun muassa yhteisön kilpailusäännösten voimaan saattamista ja yleisen tietoisuuden lisäämistä koskevaan kummitoimintaan sekä tuomarien koulutukseen.

Toimintasuunnitelmat kattavat kaikkien maiden osalta myös **liikenteen** ja/tai **energia-alan** sisämarkkinoiden toiminnan. Yksilöityjen maakohtaisten puutteiden mukaan toimintasuunnitelmat sisältävät toimia tieliikenteen alan rakenteiden, rautatieliikenteen alan sääntelyelimen tai energia-alan sääntelyelimen luomiseksi tai vahvistamiseksi. Konkreettiset toimenpiteet koskevat jäljellä olevan lainsäädännön käyttöönottoa, sääntelyviranomaisten tai lupaviranomaisten nimeämistä tai vahvistamista muun muassa lisäämällä henkilöstöä ja määrärahoja, koulutusta, laadunvarmistusjärjestelmien kehittämistä ja teollisuudelle tarkoitettuja valistuskampanjoita. Tšekille ja Virolle myönnetään tämän alan täydentävää tukea erityisesti rautatieliikenteeseen.

Televiestinnän, postipalvelujen ja audiovisuaalipolitiikan aloilla Bulgarian, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Puolan, Romanian, Slovakian, Slovenian, Tšekin ja Viron toimintasuunnitelmat sisältävät toimia riippumattomien sääntelyrakenteiden kehittämiseksi tai lujittamiseksi. Konkreettiset toimenpiteet koskevat jäljellä olevan lainsäädännön käyttöönottoa, toimivaltaisten viranomaisten vahvistamista lisäämällä käytettävissä olevia määrärahoja ja henkilöstöä, koulutusta ja tarvittavien hallinnollisten menettelyjen kehittämistä, laadunarviointijärjestelmiä sekä tietotekniikkajärjestelmiä. Bulgarialle, Latvialle, Liettualle, Puolalle, Slovakialle, Slovenialle, Tšekille ja Virolle myönnetään täydentävää tukea televiestintää koskevan yhteisön säännösten eri näkökohtia koskevan kummitoiminnan, kurssien ja asiantuntijakäytien muodossa. EU:n äskettäin hyväksymän telealan uuden sääntelyjärjestelmän täytäntöönpano on poikkeuksellisen mittava tehtävä.

Tullin ja verotuksen alalla kaikkien maiden toimintasuunnitelmissa esitetään toimia vero- ja tulliviranomaisten valmiuksien vahvistamiseksi. Näiden toimien tarkoituksena on yhteisön lainsäädännön täytäntöönpano ja noudattamisen valvominen muun muassa ulkorajoilla suoritettavan valvonnan avulla sekä tietotekniikkajärjestelmien kehittäminen tai parantaminen sähköisessä muodossa olevien tietojen vaihtamiseksi yhteisön ja sen jäsenvaltioiden kanssa. Kunkin maan erityisten puutteiden mukaan toimintasuunnitelmat sisältävät erilaisia toimenpiteitä kuten tulli- ja verotusstrategioiden sekä liikkeenjohtosuunnitelmien kehittämistä, hallinnon rakenteiden uudelleen organisointia, henkilöstön vahvistamista ja koulutusta, menettelyjen yksinkertaistamista, eettisten toimintamallien, valvontamenettelyjen, muutoksenhakurakenteiden ja yhteydenpitoa yleisöön helpottavia rakenteiden kehittämistä sekä tietotekniikkajärjestelmien kehittämistä ja mukauttamista. Täydentävää tukea on tarkoitus myöntää Latvialle, Liettualle ja Tšekille muun muassa tietotekniikkastrategioiden ja sähköisessä muodossa olevien tietojen vaihdon kehittämiseen sekä verotusjärjestelmän nykyaikaistamiseen.

Kestävien elinolojen takaaminen Euroopan unionissa

Kestävät elinolot on taattava muun muassa takaamalla ympäristönormien ja terveys- ja turvallisuusvaatimusten noudattaminen myös työpaikoilla, varmistamalla ydinturvallisuuden korkea taso ja parantamalla liikenneturvaa. Myös yhteisten maatalous- ja kalastuspolitiikkojen sekä yhteisöjen alue- ja rakennepolitiikkojen asianmukainen täytäntöönpano on tältä osin keskeisessä asemassa.

Maatalouden alalla kaikkien maiden toimintasuunnitelmissa esitetään toimia yhteisen maatalouspolitiikan hallinnointia koskevien rakenteiden, erityisesti yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä maksajaviraston, vahvistamiseksi. Lisäksi esitetään markkinoita koskevia tietojärjestelmiä ja mekanismeja eläinlääkintää ja kasvien suojelua koskevan yhteisön säännösten täytäntöön panemiseksi ja soveltamiseksi (*kahden viimeksi mainitun näkökohdan osalta katso jäljempänä luku ”Euroopan unionin kansalaisten kokonaisvaltaisen suojelun takaaminen”*). Erityistoimenpiteisiin sisältyy jäljellä olevan lainsäädännön käyttöönotto, tarvittavien rakenteiden perustaminen ja vahvistaminen muun muassa uudelleenjärjestelyjen avulla sekä lisäämällä käytettävissä olevia määrärahoja ja henkilöstöä, koulutus, tarvittavien välineiden hankkiminen sekä tarvittavien tietotekniikkajärjestelmien ja tietokantojen kehittäminen ja tarvittaessa niiden yhteenliittäminen Euroopan unionin järjestelmiin. Siltä osin kuin yksittäiset neuvotteluja käyvät maat ovat jo esittäneet näitä aloja koskevia yksityiskohtaisia täytäntöönpanosuunnitelmia ja siltä osin kuin niistä on keskusteltu liittymisneuvottelujen yhteydessä, näitä suunnitelmia on käytetty lähtökohtana suunniteltujen toimenpiteiden kehittämisessä. Tämän alan täydentävää tukea on tarkoitettu myöntää Liettualle, Puolalle, Slovakialle, Tšekille, Unkarille ja Virolle muun muassa EY:n laatuvaatimusten noudattamiseen, maaseudun kehittämistä koskevien ohjelmien ja markkinoita koskevien tietojärjestelmien hallinnointiin sekä yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä maksajaviraston kehittämiseen tai vahvistamiseen.

Kalastuksen osalta merivaltioita koskevat toimintasuunnitelmat sisältävät toimia hallinnollisten rakenteiden luomiseksi tai vahvistamiseksi yhdellä tai useammalla seuraavista aloista: kalavarojen hyödyntäminen, kalastusalaa koskeva valvonta, markkinapolitiikan täytäntöönpano ja rakenteellisten toimien hallinnointi kalastusalusten rekisteröinti mukaan luettuna. Konkreettisista toimenpiteistä mainittakoon jäljellä olevan lainsäädännön käyttöönotto, tätä varten tarvittavien rakenteiden perustaminen tai vahvistaminen muun muassa lisäämällä määrärahoja ja henkilöstöä, koulutus, välinehankinnat, tietokantojen ja tietotekniikkajärjestelmien kehittäminen sekä tilastoinnin parantaminen. Puolalle ja Virolle myönnetään täydentävää tukea muun muassa markkina- ja rakennepolitiikkojen täytäntöön panemista koskevaan kummitoimintaan sekä rakennepoliittisten toimien hallintoviranomaisen perustamiseen.

Myös yhteisöjen **alue- ja rakennepolitiikan** täytäntöönpano sisältyy kaikkien maiden toimintasuunnitelmiin. Suunnitelmat sisältävät muun muassa seuraavanlaisia toimia: rakennerahastojen ja koheesiorahaston täytäntöönpanosta vastaavien elinten, erityisesti hallinto- ja maksuviranomaisten, määrittäminen ja kehittäminen, niiden välisen selkeän tehtävänjaon ja tehokkaan koordinoinnin varmistaminen, sellaisten hankkeiden teknisen valmistelun kehittäminen, joille voidaan myöntää rahastojen yhteisrahoitusta tulevaisuudessa, tilastotietojen keräämiseen ja käsittelyyn soveltuvien järjestelmien perustaminen sekä varainhoitoa ja varainkäytön valvontaa koskevien keskeisten säännösten noudattaminen. Erityistoimenpiteitä ovat muun muassa jäljellä olevan lainsäädännön käyttöönotto, asianomaisten rakenteiden nimeäminen tai vahvistaminen muun muassa uudelleenorganisoinnin avulla sekä lisäämällä määrärahoja ja henkilöstöä, koordinointi-, sovittelu- ja seurantamekanismien luominen, henkilöstöhallinnon kehittämistä koskevien

suunnitelmien laatiminen ja täytäntöönpano, koulutus ja sellaisia hankkeita koskevien tietokantojen luominen, joille voidaan tulevaisuudessa myöntää yhteisrahoitusta. Kaikkien edellä lueltujen toimien täytäntöönpano on ennakkoedellytyksenä sille, että komissio asiaa koskevien asetusten mukaisesti hyväksyy rakenneohjelmista myönnettävän yhteisön rahoituksen. Tämän alan täydentävää tukea on tarkoitus myöntää Puolalle, Slovakialle, Slovenialle, Tšekille ja Virolle muun muassa kaikkien alojen hallinto- ja maksajavirastojen perustamiseen, laajan seurantajärjestelmän kehittämiseen ja tulevaisuudessa myönnettävää mahdollista yhteisrahoitusta saavien hankkeiden tekniseen valmisteluun.

Ympäristön osalta toimintasuunnitelmissa esitetään kaikkia maita koskevia toimia hallinnon valmiuksien sekä seuranta- ja täytäntöönpanovalmiuksien vahvistamiseksi edelleen erityisesti jätteiden, veden, ilman, kemikaalien ja luonnonsuojelun aloilla. Todetuista maakohtaisista puutteista riippuen voidaan toteuttaa seuraavanlaisia erityistoimia: hallinto- ja valvontaelinten sekä seurantajärjestelmien perustaminen tai vahvistaminen muun muassa lisäämällä käytettävissä olevia määrärahoja ja henkilöstöä samoin kuin tarkastajien ja muun henkilöstön kouluttaminen alue- ja paikallistason ja yksityissektorin koulutus mukaan luettuina. Täydentävää tukea myönnetään Latvialle, Liettualle, Puolalle, Tšekille ja Virolle muun muassa seurantajärjestelmien kehittämiseen, suojeltavien alueiden nimeämiseen ja hoitoon sekä ympäristöasioista alue- ja paikallistasolla päättävien tahojen koulutukseen.

Myös **sosiaalipolitiikan ja työllisyyden** alaa tarkastellaan yksityiskohtaisesti kaikkien maiden toimintasuunnitelmissa. Näillä aloilla toteutetaan seuraavanlaisia toimia: työterveyttä ja -turvallisuutta koskevien sääntöjen täytäntöönpanon takaaminen ja työsuojelutarkastusviranomaisten vahvistaminen, yhtäläisiä mahdollisuuksia ja syrjinnän torjuntaa koskevan yhteisön säännösten voimaan saattaminen (*viimeksi mainitun näkökohdan osalta katso edellä luku ”Poliittiset arviointiperusteet”*), tartuntatautien epidemiologista seuranta- ja valvontaa koskevien seuranta- ja tiedotusvalmiuksien luominen tai vahvistaminen, kansallisen työllisyysstrategian kehittäminen ja täytäntöönpano sekä valmistautuminen osallistumaan sosiaalisen integroitumisen eurooppalaiseen strategiaan. Lisäksi useimpien maiden osalta esitetään toimia työmarkkinaosapuolten valmiuksien kehittämiseksi ja Euroopan sosiaalirahaston täytäntöönpanon edellyttämien rakenteiden kehittämiseksi tai vahvistamiseksi. Kunkin maan erityisistä tarpeista riippuen konkreettiset toimenpiteet sisältävät jäljellä olevan lainsäädännön käyttöönoton, instituutioiden perustamisen tai vahvistamisen muun muassa lisäämällä määrärahoja ja henkilöstöä, ministeriöiden välisten työryhmien perustamisen, tiedonkeruu- ja tietotekniikkajärjestelmien parantamisen, virkamiesten, asiantuntijoiden ja työmarkkinaosapuolten koulutuksen sekä tiedotuskeskusten perustamisen ja muiden valistustoimien toteuttamisen. Puolalle, Slovakialle, Tšekille, Unkarille ja Virolle myönnetään tämän alan täydentävää tukea muun muassa ministeriöiden välisen ja virastojenvälisen koordinoinnin parantamiseen työllisyyden alalla, julkisen terveydenhuollon valmiuksien vahvistamiseen sekä tasa-arvoista kohtelua ja syrjinnän torjuntaa koskevan yhteisön säännösten täytäntöönpanoon.

Lisäksi toimintasuunnitelmissa esitetään kaikkien maiden osalta tarvittavien sääntelyrakenteiden ja tarkastusjärjestelyjen käyttöön ottamista tai lujittamista **liikenneturvallisuuden** (erityisesti tie- ja meriturvallisuuden) takaamiseksi, **ydinturvallisuuden** korkean tason takaamiseksi (ydinturvallisuutta laajentumisen yhteydessä käsittelevässä neuvoston raportissa esitettyjen suositusten mukaisesti) sekä **energiatohokkuuden** ja uusiutuvien energialähteiden käytön parantamiseksi. Konkreettisista toimenpiteistä mainittakoon jäljellä olevan lainsäädännön käyttöönotto, toimivaltaisten viranomaisten perustaminen tai lujittaminen muun muassa uudelleenorganisoinnin avulla sekä lisäämällä määrärahoja ja henkilöstöä sekä kyseisten viranomaisten riippumattomuuden vahvistaminen tarvittaessa, koulutus, tietotekniikkajärjestelmien käyttöönotto tai

parantaminen, välineiden hankkiminen ja laadunvarmistusjärjestelmien kehittäminen. Tällä alalla jo nykyään myönnettävän tai suunnitellun varsin mittavan tuen lisäksi toimintasuunnitelmissa ei esitetä mitään täydentävää tukea.

Euroopan unionin kansalaisten kokonaisvaltaisen suojelun takaaminen

Euroopan unionin kansalaisten kokonaisvaltainen suojeleminen on varmistettava muun muassa turvaamalla rajat monessakin tarkoituksessa, varmistamalla elintarviketurvallisuuden riittävä taso, valvomalla markkinoita riittävän kuluttajansuojan takaamiseksi sekä tekemällä oikeus- ja sisäasioiden alan yhteistyötä. Nämä toimenpiteet edellyttävät monenlaisia tarkastus- ja lainvalvontajärjestelyjä.

Oikeus- ja sisäasioiden alalla toimintasuunnitelmat sisältävät joukon toimia oikeuslaitoksen vahvistamiseksi ja asianmukaisten korruption torjuntavalmiuksien kehittämiseksi (*katso edellä luku ”Poliittiset arviointiperusteet”*). Toimintasuunnitelmissa esitetään kaikkia maita koskevia toimia myös seuraavilla aloilla: rajavalvonnan tehostaminen erityisesti EU:n tulevilla rajoilla muun muassa panemalla täytäntöön Schengenin sopimusta koskeva toimintasuunnitelma, viisumi-, maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita koskevan yhteisön säännösten ja käytännön täytäntöönpanovalmiuksien kehittäminen, Schengenin tietojärjestelmään osallistumisen valmistelu, kaikkien järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan osallistuvien toimijoiden välisen asianmukaisen koordinoinnin takaaminen, asianmukaisen tietosuojan takaaminen sekä oikeudellista yhteistyötä koskevien yhteisön välineiden täytäntöönpanon valmistelu. Konkreettisista toimenpiteistä mainittakoon jäljellä olevan lainsäädännön käyttöönotto, tarvittavien rakenteiden perustaminen tai vahvistaminen muun muassa uudelleenorganisoinnin avulla sekä lisäämällä määrärahoja ja henkilöstöä sekä laiteinvestoinnit, virkamiesten, poliisien, tuomarien ja yleisten syyttäjien koulutus, menettelyjen, toimintaoppaiden ja käsikirjojen sekä tietokantojen ja tietotekniikkajärjestelmien kehittäminen ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa käytettävien ohjaus-, valvonta- ja koordinoitavien keskuksien perustaminen ja vahvistaminen. Toimintasuunnitelmien mukaan tämän alan täydentävää tukea myönnetään Latvialle, Liettualle, Puolalle, Slovakialle, Slovenialle, Tšekille, Unkarille ja Virolle muun muassa rajojen turvaamiseen, maahanmuutto- ja turvapaikka-asoiden hallinnointiin, viisumipolitiikan toteuttamiseen ja konsulaattijärjestelyjen kehittämiseen ja vahvistamiseen, tietosuojaviranomaisten vahvistamiseen sekä tietojärjestelmien ja tietokantojen kehittämiseen.

Elintarviketurvallisuuden takaamiseksi ravintoketjun kaikissa vaiheissa kaikkien maiden toimintasuunnitelmissa esitetään toimia elintarvikkeiden jalostuslaitosten ja tarkastusjärjestelyjen parantamiseksi eläinlääkintää ja kasvien suojelua koskevan yhteisön lainsäädännön sekä elintarviketurvallisuutta koskevan yhteisön säännösten voimaan saattamiseksi siltä osin kuin se koskee tavaroiden vapaata liikkuvuutta. Erityistoimista mainittakoon jäljellä olevan lainsäädännön käyttöönotto, siihen liittyvien rakenteiden lujittaminen muun muassa lisäämällä määrärahoja ja henkilöstöä, ministeriöidenvälisten koordinoitavien ryhmien ja tieteellisten komiteoiden perustaminen, laboratorioiden, rajatarkastusasemien ja elintarvikkeita koskevan nopean hälytysjärjestelmän perustaminen tai parantaminen, elintarvikkeiden turvallisuutta koskevan HACCP-tarkastusjärjestelmän (vaarojen analysointi ja kriittiset kohdat niiden hallitsemiseksi) kehittäminen, tietokantojen ja tietoverkkojen kehittäminen tai parantaminen ja tarkastajille, laboratorioiden henkilöstölle ja elintarvikealan toimijoille, eläinlääkärien ja teurastamojen henkilökunnan TSE-koulutus mukaan luettuna, tarkoitettujen koulutusrakenteiden luominen. Toimintasuunnitelmien mukaan täydentävää tukea myönnetään Latvialle, Puolalle, Slovakialle, Slovenialle, Tšekille ja Unkarille muun muassa TSE-valvontaa ja markkinoiden valvontaa ravintoketjun osalta

koskevaan kummitoimintaan samoin kuin rajatarkastusasemien perustamiseen ja parantamiseen.

Kuluttajansuojan osalta Bulgarian, Latvian, Liettuan, Maltan, Puolan, Romanian, Slovakian, Slovenian, Tšekin ja Viron toimintasuunnitelmissa esitetään toimia erityisesti markkinavalvontaan liittyvien hallinnollisten rakenteiden tehokkuuden takaamiseksi. Konkreettisista toimenpiteistä mainittakoon asiaa koskevien rakenteiden lujittaminen muun muassa lisäämällä määrärahoja ja henkilöstöä, markkinavalvontavirastojen ja sovittelutuomioistuinten alueellisten verkkojen luominen, henkilöstön ja tuomarien kouluttaminen, säännöllisten valvontaohjelmien sekä seuranta- ja tarkastusmenettelyjen kehittäminen ja valistuskampanjat. Lisäksi alaa varten esitetään kummitoimintana myönnettävää täydentävää tukea.

Yhteisön varojen asianmukaisen hallinnoinnin takaaminen

Yhteisön varojen asianmukaisen hallinnoinnin varmistaminen edellyttää asianmukaisia keskus-, alue- ja paikallishallinnon rakenteita **julkisia hankintoja koskevien sääntöjen** noudattamiseksi sekä **varainhoidon valvontaan** ja **tilintarkastukseen** samoin kuin **petosten ja korruption torjuntaan** liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Kuten edellä todetaan, myös **rakennepolitiikan välineiden** suunnittelun, hallinnoinnin ja valvonnan edellyttämät hallinnolliset valmiudet ovat tarpeen.

Yhteisön varojen asianmukaisen hallinnoinnin takaamisen kannalta keskeisen tärkeän **varainhoidon valvonnan** alalla kaikkien maiden toimintasuunnitelmissa esitetään toimia julkisen varainhoidon sisäisen valvonnan, ulkoisen tilintarkastuksen ja petostentorjunnan kannalta merkityksellisten rakenteiden vahvistamiseksi; tähän sisältyy myös EY:n taloudellisten etujen suojeluun liittyvien lainsäädännöllisten, hallinnollisten ja toiminnallisten näkökohtien koordinoinnista vastuussa oleva petostentorjuntarakenne, jota voidaan käyttää Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) yhteystahona. Suunnitelmissa esitetään lisäksi toimia, joilla taataan liittymistä valmistelevien yhteisön varojen asianmukainen käyttö, valvonta ja arviointi, jotka ovat keskeinen osoitin kunkin maan valmiuksista tällä alalla. Erityistoimista mainittakoon jäljellä olevan lainsäädännön käyttöönotto, tarvittavien rakenteiden perustaminen tai vahvistaminen muun muassa lisäämällä määrärahoja ja henkilöstöä myös alue- ja paikallistasoilla, henkilöstön kouluttaminen ja kestävien institutionaalisten koulutusjärjestelyjen luominen, menettelyjen ja tekniikoiden kehittäminen, tietotekniikkastrategian ja tietotekniikkajärjestelmien luominen tai parantaminen sekä ministeriöidenvälisten varainhoidon valvonnasta vastaavien komiteoiden perustaminen. Täydentävää tukea myönnetään Liettualle, Puolalle, Slovenialle, Tšekille ja Virolle muun muassa julkisen varainhoidon sisäisen valvonnan mekanismien kehittämiseen, tilintarkastustuomioistuimen toimintavalmiuksien ja riippumattomuuden vahvistamiseen sekä varainhoidon valvojille ja sisäisille tarkastajille tarkoitettujen kestävien koulutusjärjestelyjen kehittämiseen.

Luotettavien **tilastojen** saatavuus on myös tärkeä tekijä yhteisön politiikkojen täytäntöön panemiseksi monilla aloilla. Bulgarian, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Maltan, Puolan, Romanian, Slovakian, Tšekin ja Viron toimintasuunnitelmat sisältävät toimia tilastointivalmiuksien parantamiseksi edelleen myös aluetasolla. Konkreettisista toimenpiteistä mainittakoon tilastointiin liittyvien rakenteiden lujittaminen muun muassa lisäämällä määrärahoja ja henkilöstöä, koulutus, infrastruktuurin parantaminen muun muassa kehittämällä ja parantamalla tietotekniikkajärjestelmiä sekä tutkimusmenetelmien

parantaminen. Toimintasuunnitelmien mukaan tämän alan täydentävää tukea myönnetään Liettualle, Slovakialle ja Tšekille erityisesti tilastointivalmiuksien parantamiseksi aluetasolla.

2. SEURANNAN TEHOSTAMINEN

Komissio seuraa koko ajan järjestelmällisesti neuvotteluja käyvien maiden neuvottelujen yhteydessä antamien sitoumusten täytäntöönpanoa kiinnittäen huomiota erityisesti esiin tulleisiin ongelmiin, jotta niiden suhteen voitaisiin ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Seurannan tehostaminen perustuu maakohtaisiin seurantakertomuksiin, joita nyt täydennetään hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksien vahvistamiseksi laadituissa toimintasuunnitelmissa yksilöidyillä seurantatoimilla.

Maakohtaiset seurantakertomukset antavat sekä yleiskäsityksen että lukukohtaisen yksityiskohtaisen kuvauksen siitä, kuinka pitkällä kukin neuvotteluja käyvä maa on liittymisneuvottelujen yhteydessä tekemiensä sitoumusten täytäntöönpanossa. Nämä sitoumukset kuvastavat liittymisneuvottelujen tuloksia ja saattavat vaihdella maittain neuvotteluprosessin eriyttämisen periaatteen mukaisesti. Komissio arvioi kunkin neuvotteluja käyvän maan valmisteluprosessit niiden erityisten toimien osalta, joita kyseiset maat ovat sitoutuneet toteuttamaan liittymiseen mennessä. Kukin maakohtainen kertomus sisältää arvioinnin edistymisestä yhteisön säännösten käyttöönotossa ja täytäntöönpanossa kunkin maan tekemien sitoumusten mukaisesti, ja kussakin kertomuksessa tuodaan esiin ne asiat, jotka vaativat lisähuomiota. Lisäksi kertomukset antavat yleiskuvan neuvotteluja käyvien maiden neuvottelujen aikana omaksumista kannoista, kuten siirtymätoimenpiteitä tai varaumia koskevista pyynnöistä, ja tarvittaessa EU:n omaksumista kannoista.

Toimintasuunnitelmat hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksien vahvistamiseksi muodostavat apuvälineen, jonka avulla voidaan seurata kunkin maan hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksien kehittämiseen liittyvien sitoumusten täytäntöönpanoa. Kuten jäljempänä todetaan, toimintasuunnitelmien laatimisen yhteydessä on lisäksi käynyt ilmi, että monilla aloilla tarvitaan lisäseurantaa, jotta kunkin maan valmisteluja voitaisiin arvioida asianmukaisesti. Näillä aloilla järjestetään vertaisarviointoja ja muita lisäseurantatoimia seurantaprosessin tehostamiseksi edelleen.

Tehostetun seurannan yhteydessä on todettu, että useimmat ehdokasmaiden tekemät sitoumukset on tähän mennessä pantu täytäntöön sovitun aikataulun mukaisesti, vaikkakin monilla aloilla tarvitaan lisätoimia. Seuraavassa katsauksessa esitetään kutakin neuvottelulukua koskevat havainnot ja mainitaan ne erityisalut, joilla lisätoimet ovat tarpeen.

2.1. Lukukohtainen yleiskatsaus

Tavaroiden vapaa liikkuvuus (1. luku)

Tämän luvun käsittely on päätetty toistaiseksi kaikkien maiden osalta Bulgariaa ja Romaniaa lukuun ottamatta.

EU on hyväksynyt tämän luvun osalta vain harvoja siirtymäkausia. Siirtymäkaudet koskevat lääkevalmisteiden myyntilupien uusimista viidessä neuvotteluja käyvässä maassa (Kypros, Liettua, Malta, Puola ja Slovenia) sekä lääkinnällisille laitteille myönnettyjen todistusten voimassaoloajan päättymistä Puolassa ja Kyproksessa.

Neuvotteluja käyvien maiden neuvottelujen aikana tekemien sitoumusten täytäntöönpano on yleisesti ottaen edistynyt ilman merkittävämpiä viiveitä useimmissa tapauksissa, mutta sitä on edelleen syytä nopeuttaa. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä julkisten hankintojen alaan, jolla lainsäädännön saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä (erityisesti soveltamisalaa, menettelyjä ja muutoksenhakukeinoja koskevat kysymykset) on saatettava päätökseen ja täytäntöönpanorakenteita vahvistettava, elintarviketurvallisuuden alaan, jolla hallinnon valmiuksia on pyrittävä parantamaan edelleen, sekä yhdenmukaistamattomiin aloihin, joilla lainsäädännön analyttinen arviointi (screening) on saatettava päätökseen ja sen tulokset pantava täytäntöön. Yhdenmukaistetun tuotelainsäädännön osalta erityistä huomiota olisi kiinnitettävä hallinnon valmiuksien vahvistamiseen muun muassa markkinavalvonnan ja standardoinnin alalla.

Henkilöiden vapaa liikkuvuus (2. luku)

Tämän luvun käsittely on päätetty toistaiseksi kaikkien maiden osalta lukuun ottamatta Bulgariaa ja Romaniaa, joiden kanssa neuvotteluja käydään parhaillaan.

Tämän luvun tärkein kysymys on työntekijöiden vapaa liikkuvuus. EU on ehdottanut työmarkkinoille pääsyn osalta enintään seitsemän vuoden siirtymäjärjestelyjä; tämä ei koske kuitenkaan Maltaa ja Kyprosta. Kahdeksan maata on voinut hyväksyä nämä vastavuoroisuuteen perustuvat järjestelyt. Maltalle on myönnetty erityisjärjestely.

Maat pyrkivät yleensä ottaen noudattamaan säännösten täytäntöönpanon edellyttämiä määräaikoja. Huomiota olisi kuitenkin kiinnitettävä ammattipätevyyden vastavuoroisen tunnustamisen alaan, jolla kaikkien tarvittavien hallinnollisten elinten olisi oltava toimintavalmiita hyvissä ajoin ennen liittymistä ja jolla lainsäädännön yhdenmukaistaminen olisi taattava ja koulutusta mukautettava vähimmäiskoulutusvaatimusten soveltamisalaan kuuluvien ammattien ja erityisesti terveydenhuollon ammattien osalta niin, että alaa koskevan yhteisön säännösten soveltaminen liittymisestä alkaen voitaisiin varmistaa. Lisäksi hallinnon valmiuksia on vahvistettava edelleen sosiaaliturvan alalla suoritettavan koordinoinnin osalta.

Palvelujen tarjoamisen vapaus (3. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa lukuun ottamatta Romaniaa, jonka kanssa neuvotteluja ei ole vielä aloitettu.

Latvian, Liettuan, Puolan, Slovakian, Slovenian, Unkarin ja Viron kanssa on sovittu viiden vuoden siirtymäkaudesta pankkitalletuksia koskevien vakuuksien tai sijoittajansuojan vähimmäistasojen saavuttamiseksi. Kyprokselle, Latvialle, Liettualle, Puolalle, Slovenialle ja Unkarille on myönnetty nykyisten jäsenvaltioiden tapaan poikkeuksia tai siirtymäkausia pankkialaa koskevan yhteisön säännösten noudattamisessa pienten tai tiettyjen luottolaitosten osalta.

Yleisesti ottaen yhdenmukaistaminen on ollut useimmissa maissa laaja-alaista, ja sitoumusten aikatauluja on noudatettu yleisesti. Tarkkaa seuranta edellyttävät merkittävät ponnistelut ovat kuitenkin edelleen tarpeen. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä tiettyjen maiden osalta siihen, kuinka ne toteuttavat yhdenmukaistamisen pankki-, investointipalvelu- ja arvopaperimarkkinoiden aloilla, sekä henkilötietojen suojaamiseen samoin kuin syrjinnän poistamiseen palvelujen tarjoamisen alalla.

Pääoman vapaa liikkuvuus (4. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa lukuun ottamatta Romaniaa ja Unkaria, joiden kanssa neuvotteluja käydään parhaillaan.

Tätä lukua koskevien neuvottelujen avainaiheena ovat kiinteistösijoitukset (viljelyalueita ja metsiä sekä vapaa-ajan asuntoja koskevat sijoitukset). Bulgarian, Slovakian, Tšekin ja Unkarin kanssa on sovittu seitsenvuotisesta ja Puolan kohdalla 12-vuotisesta siirtymäkaudesta viljelyalueiden ja metsien osalta, minkä lisäksi Bulgarian, Kyproksen, Puolan, Tšekin ja Unkarin kanssa on sovittu viisivuotisesta siirtymäkaudesta vapaa-ajan asuntojen osalta. Maltan kanssa on sovittu erityisjärjestelyistä.

Useimmissa tapauksissa sitoumukset on täytetty; monet maat ovat edistyneet hyvin pääoman liikkeiden vapauttamisessa. Suorien investointien alalla ja etenkin viljelyalueita koskevien investointien osalta useiden maiden on kuitenkin taattava lainsäädäntönsä yhdenmukaisuus yhteisön säännösten kanssa. Rahanpesudirektiivien asianmukaiseen täytäntöönpanoon on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Yhtiöoikeus (5. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa. Euroopan unioni on ehdottanut lääkevalmisteiden ja yhteisön tavaramerkin osalta erityistä mekanismia, jonka kaikki neuvotteluja käyvät maat ovat hyväksyneet.

Yleisesti ottaen neuvotteluja käyvät maat ovat täyttäneet neuvottelujen yhteydessä tekemänsä sitoumukset. Tämän luvun tärkeimpiä aiheita ovat teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen valvonta sekä erityisesti piratismiin ja väärennösten vastaiset ponnistelut. Vaikka teollis- ja tekijänoikeuksien saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä etenee tyydyttävää vauhtia, alan lainsäädännön noudattamisen valvontaa on seurattava tarkkaan neuvotteluja käyvissä maissa. Ponnistelut tämän alan lainsäädännön täytäntöön panemiseksi on kohdistettava moniin kysymyksiin, jotka koskevat erityisesti rajavalvontaa, sakkorangaistusten johdonmukaista tiukentamista, lainvalvontaviranomaisten (tulli, poliisi ja oikeuslaitos) kouluttamista sekä lainvalvontaelinten, pääasiallisesti poliisin, oikeuslaitoksen ja tullin, välisen koordinoinnin kehittämistä.

Kilpailu (6. luku)

Tämän luvun käsittely on aloitettu kaikkien maiden kanssa ja päätetty toistaiseksi Viron, Slovenian, Latvian ja Liettuan kanssa.

Kypros, Malta, Puola ja Slovakia ovat pyytäneet erilaisia siirtymäkausia yksityisille ja ulkomaisille investoinneille samoin kuin keskeisille tai rakenneuudistuksia tekeville toimialoille myönnettävälle valtiontuelle. Lisäksi Unkari on pyytänyt kuuden kuukauden sopeutumisaikaa monien yhteisön kilpailusäännösten soveltamisen osalta. EU katsoo, että kyse on liittymissopimuksen alaan kuuluvasta teknisestä mukautuksesta, johon sovelletaan kyseisenä ajankohtana voimassa olevaa lainsäädäntöä. Kaikista näistä pyynnöistä neuvotellaan parhaillaan. Muut maat eivät ole pyytäneet mitään siirtymäkausia.

Eräs tämän luvun keskeisistä ongelmista on edelleen yhteisön säännösten vastaisen valtiontuen myöntäminen pääasiallisesti yleensä ulkomaisille sijoittajille myönnettyjen verohelpotusten muodossa. Tämä on muutettava yhteismarkkinoille soveltuvaksi (alueellisille investoinneille myönnettäväksi) tueksi ja vaikeuksissa oleville aloille myönnettäväksi tueksi.

Lisäksi monien maiden on otettava vielä ratkaisevia edistysaskelia muun muassa panemalla rakenneuudistukset täytäntöön, jotta kaikki tuen myöntämistä tietyille aloille (teräs- ja laivanrakennusteollisuus) koskevat ongelmat voidaan ratkaista. Yhteisön kilpailulainsäädännön noudattamisen osalta on sen sijaan edistytty hyvin. Sääntöjen soveltamisen valvontaan on kuitenkin kiinnitettävä edelleen huomiota.

Maatalous (7. luku)

Tämän luvun käsittely on aloitettu kaikkien maiden kanssa Romaniaa lukuun ottamatta. Käsittelyä ei ole päätetty minkään maan kanssa.

Slovenian, Unkarin ja Viron osalta kaikki eläinlääkintää ja kasvien suojelua koskevat kysymykset on selvitetty. Tältä osin Slovenian ja Unkarin kanssa on sovittu eläinten hyvinvointia koskevista siirtymäkausista (häikeissä pidettävät munivat kanat). Unkarin kanssa on sovittu myös laitosten hygieniää ja siten kansanterveyttä koskevista siirtymäkausista. Useimmat eläinlääkintää koskevat kysymykset on selvitetty Kyproksen kanssa. Tämän alan neuvottelujen yleisperiaatteena on, että nykyisen unionin korkea elintarvikeeturvallisuuden taso säilytetään takaamalla sisämarkkinoiden valvontajärjestelmien tehokas täytäntöönpano. Monista muun muassa markkinoihin liittyvistä pyynnöistä neuvotellaan edelleen. Malta on haluton hyväksymään eläinlääkintäalaa koskevien sisämarkkinasääntöjen periaatteita.

Eläinlääkintää ja kasvien suojelua koskevaa yhteisön säännöstöä saatetaan parhaillaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja työ on saatettava loppuun hyvissä ajoin ennen liittymistä; monien ehdokasmaiden on lisättävä ponnisteluja selviytyäkseen itselleen asettamasta kunnianhimoisesta ohjelmasta erityisesti instituutioiden uudistamisen, TSE:tä koskevien toimenpiteiden ja riittävien rajavalvontavalmiuksien aloilla.

Merkittävää edistystä on tapahtunut myös yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevien hallinnollisten rakenteiden perustamisessa. Lisätoimia tarvitaan kuitenkin edelleen erityisesti maksajavirastojen sekä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän alalla sekä maaseudun kehittämistä koskevien rakenteiden perustamiseksi.

Kalastus (8. luku)

Tämän luvun käsittely on aloitettu ja toistaiseksi päätetty kaikkien maiden kanssa Puolaa ja Maltaa lukuun ottamatta.

EU on sopinut Latvian kanssa koko Riianlahtea koskevista erityisistä hallintojärjestelyistä. Malta on pyytänyt erityisjärjestelyjä, joista neuvotellaan edelleen.

Sitoumusten täyttämisessä on yleisesti ottaen edistytty tyydyttävästi. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä kuitenkin markkinapolitiikkaan, kaupan pitämistä koskevat vaatimukset mukaan luettuina, kalavarojen hyödyntämistä koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamiseen sekä rakenteellisia toimia, erityisesti kalastusalusrekisteriä, koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoon.

Liikenne (9. luku)

Tämän luvun käsittely on aloitettu kaikkien maiden kanssa. Käsittely oli päätetty toistaiseksi kaikkien maiden kanssa Bulgariaa, Puolaa, Romaniaa ja Tšekkiä lukuun ottamatta.

Neuvotteluja käyvät maat ovat pyytäneet monia siirtymäkausia. Tieliikenteen, rautatieliikenteen ja ilmaliiikenteen aloilla on myönnetty joukko lyhyitä siirtymäkausia Kyprokselle, Latvialle, Liettualle, Maltalle ja Unkarille.

EU on ehdottanut siirtymäjärjestelyä, jonka mukaan ulkomaisten kuljetusliikkeiden pääsy muiden jäsenvaltioiden kansallisille tieliikennemarkkinoille olisi joissakin tapauksissa toteutettava vaiheittain. Ehdotuksen mukaan kansallisille liikennemarkkinoille pääsyä rajoitettaisiin vastavuoroisesti asteittain nykyisten ja joidenkin uusien jäsenvaltioiden välillä enintään viideksi vuodeksi. Kaikki asianomaiset neuvotteluja käyvät maat Tšekkiä lukuun ottamatta ovat hyväksyneet tämän ehdotuksen.

Neuvottelujen yhteydessä tehdyt sitoumukset on yleisesti ottaen täytetty tyydyttävästi. Erityistä huomiota olisi kuitenkin kiinnitettävä tieliikenteen alaan, jolla useimpien neuvotteluja käyvien maiden on saatettava moottoriajoneuvoverojensa tason yhdenmukaistaminen päätökseen, ja meriliikenteen alaan, jolla monien maiden on vahvistettava meriturvallisuudesta vastaavia viranomaisiaan.

Verotus (10. luku)

Tämän luvun käsittely on aloitettu kaikkien maiden kanssa ja saatettu päätökseen toistaiseksi Kyproksen, Liettuan, Puolan, Slovenian, Slovakian ja Tšekin kanssa.

Kaikki neuvotteluja käyvät maat ovat pyytäneet siirtymäkausia. Malta on pyytänyt erityisjärjestelyjä välillisen verotuksen, toisin sanoen alv:n ja valmisteveron, alalla. Useimmissa tapauksissa pyyntöjen tarkoituksena on alv:n ja valmisteveron tasojen säilyttäminen tiettyjen tavaroiden tai palvelujen osalta matalammalla tasolla kuin yhteisön säännöstössä edellytetään. EU hyväksyi joitakin siirtymäkausia Kyproksen, Liettuan, Puolan, Slovakian, Slovenian, Tšekin ja Unkarin osalta.

Maat ovat yleisesti ottaen täyttäneet sitoumuksensa. Välillistä verotusta koskeva lainsäädäntöjen yhdenmukaistaminen edistyy yleisesti ottaen tasaisesti ja sovittujen aikataulujen mukaisesti. Neuvotteluja käyvät maat ovat ilmoittaneet hyväksyvänsä yritysverotuksen menettelysääntöjen periaatteet ja noudattavansa niitä. Komissio tarkastelee parhaillaan neuvotteluja käyvien maiden asiaa koskevaa lainsäädäntöä mahdollisesti haitallisten ja menettelysääntöjen vastaisten käytäntöjen yksilöimiseksi.

Talous- ja rahaliitto (11. luku)

Tämän luvun käsittely on päätetty toistaiseksi kaikkien maiden kanssa lukuun ottamatta Romaniaa, jonka kanssa sen käsittelyä ei ole vielä aloitettu. Siirtymäkausia ei ole pyydetty.

Maat ovat yleisesti ottaen täyttäneet sitoumuksensa, tosin yksityiskohtiin menevässä täytäntöönpanoaikataulussa on joitakin viiveitä. Keskuspankkien riippumattomuutta koskevaa lainsäädäntöä sekä lainsäädäntöä, jolla estetään julkisten viranomaisten erityisoikeudet rahoituslaitoksissa ja julkisen sektorin suora rahoitus, olisi kuitenkin yhdenmukaistettava edelleen.

Tilastointi (12. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa. Siirtymäkausia ei ole pyydetty.

Kaikkien maiden osalta sitoumukset on tähän mennessä täytetty pääosin suunnitelmien mukaisesti, eikä mitään erityisiä ongelmia ole. Huomiota olisi kiinnitettävä kuitenkin hallinnollisten rakenteiden ylläpitämiseen ja vahvistamiseen sekä aluutilastojen saatavuuden parantamiseen.

Sosiaalipolitiikka (13. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa.

Terveyttä ja turvallisuutta koskevan yhteisön säännösten sekä kansanterveys- ja työlainsäädännön joidenkin osien täytäntöönpanon yhteydessä ilmenneiden objektiivisten ongelmien huomioon ottamiseksi siirtymäjärjestelyjä on myönnetty vuoden 2005 loppuun asti Latvialle, Maltalle, Puolalle, Slovenialle ja Unkarille sekä vuoteen 2010 asti Bulgarialle kansanterveyteen (tupakkalainsäädäntö) ja työpaikkoihin liittyvien kysymysten osalta.

Yleisesti ottaen neuvotteluja käyvät maat ovat toimittaneet yksityiskohtaisia aikatauluja kaikkien toimenpiteiden hyväksymisen ja täytäntöönpanon osalta, ja ne ovat täyttäneet siten sitoumuksensa. Kaikilta mailta edellytetään kuitenkin vielä jonkin verran lainsäädäntötyötä erityisesti terveyden, turvallisuuden ja tasa-arvoisen kohtelun aloilla. Lisäksi sosiaalista vuoropuhelua on vahvistettava.

Energia (14. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa lukuun ottamatta Bulgariaa, Liettuaa, Romaniaa ja Viroa, joiden kanssa neuvotteluja käydään parhaillaan.

Öllyvarastoja koskevista siirtymäkausista, jotka kestävät vuoden 2009 loppuun asti, on sovittu Kyproksen, Latvian, Liettuan, Maltan, Puolan, Slovakian, Slovenian ja Tšekin kanssa. Maakaasudirektiiviä koskevasta siirtymäkaudesta, joka kestää vuoden 2004 loppuun asti, on sovittu Tšekin kanssa. Viro on pyytänyt erityisjärjestelyjä öljyliuskeen osalta.

Useimmat maat ovat täyttäneet sitoumuksensa. Huomiota olisi kiinnitettävä öljyvarastojen alaan, jolla joidenkin maiden on jatkettava ponnisteluja varmuusvarastojen luomiseksi, ja energia-alan sisämarkkinoihin, joihin liittyen neuvotteluja käyvien maiden on avattava sähkö- ja kaasumarkkinansa. Ydinturvallisuuden alalla on annettava ja noudatettava tiettyjen ydinvoimaloiden korjauskelvottomien yksikköjen sulkemista koskevia sitoumuksia, jotka on asianmukaisesti sisällytettävä liittymissopimukseen. Slovakiassa tämä koskee Bohunice V-1 -voimalan ykkösyksikköä vuonna 2006 ja kakkösyksikköä vuonna 2008 ja Bulgariassa Kozloduyn voimalan 1–4 yksikköä: ykkös- ja kakkösyksikön sulkemiseen ennen vuotta 2003 on jo sitouduttu. Liettuaassa on kyse Ignalinan voimalan ykkös- ja kakkösyksikön sulkemisesta: ykkösyksikön sulkemiseen ennen vuotta 2005 on jo sitouduttu.

On syytä muistaa, että EU on pyytänyt Liettuaassa sijaitsevan Ignalinan voimalan kakkösyksikön sulkemista vuoteen 2009 mennessä. EU edellyttää, että Kozloduyn voimalan kolmos- ja nelösyksikkö suljetaan viimeistään vuonna 2006.

Teollisuus (15. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa lukuun ottamatta Romaniaa, jonka kanssa neuvotteluja ei ole vielä aloitettu. Siirtymäkausia ei ole pyydetty.

Kaikissa niissä maissa, joiden kanssa tämän luvun käsittely on aloitettu, teollisuuspolitiikka on EU:n teollisuuspolitiikan käsitteiden ja periaatteiden mukaista. Lisätoimia on kuitenkin toteutettava vielä joissain maissa erityisesti terästeollisuuden alaa koskevien rakenneuudistusten osalta.

Pienet ja keskisuuret yritykset (16. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa. Siirtymäkausia ei ole pyydetty.

Neuvotteluja käyvien maiden pk-yrityksiä koskeva politiikka on yleisesti ottaen EU:n yrityspolitiikan periaatteiden ja tavoitteiden mukaista. Kilpailukyvyn parantamiseksi on vielä toteutettava toimia.

Tiede ja tutkimus (17. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa. Siirtymäkausia ei ole pyydetty.

Tämän luvun osalta ei todennäköisesti ilmene ongelmia. Kaikki neuvotteluja käyvät maat osallistuvat tutkimuksen puiteohjelmaan.

Koulutus (18. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa. Siirtymäkausia ei ole pyydetty.

Tämän luvun osalta ei todennäköisesti ilmene erityisiä ongelmia. Joidenkin maiden olisi kuitenkin jatkettava ponnistelujaan siirtotyöläisten lapsien koulutusta koskevan lainsäädäntönsä yhdenmukaistamiseksi yhteisön säännösten kanssa.

Televiestintä (19. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa lukuun ottamatta Romaniaa, jonka kanssa neuvotteluja käydään parhaillaan. Bulgarian kanssa on sovittu kaksivuotisesta siirtymäkaudesta operaattoreiden välistä numeron siirrettävyyttä koskevan lainsäädännön täytäntöönpanon osalta.

Maat ovat yleisesti ottaen täyttäneet sitoumuksensa. Seuraavien 18 kuukauden aikana useimpien maiden on kuitenkin avattava markkinansa ja pantava samanaikaisesti täytäntöön yhteisön nykyinen alan säännöstö samalla, kun niiden on huolehdittava EU:n äskettäin hyväksymän telealan uuden sääntelyjärjestelmän saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanosta. Postipalvelujen alalla useimmissa maissa tarvitaan vielä merkittäviä toimia yhteisön säännösten käyttöön ottamiseksi ja toisaalta markkinoiden vapauttamisen pohjustamiseksi erottamalla toisistaan entiset valtion postimonopolit ja uudet kansalliset sääntelyviranomaiset.

Kulttuuri ja audiovisuaaliala (20. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa lukuun ottamatta Unkaria ja Romaniaa, joiden kanssa neuvotteluja käydään parhaillaan. Mitään siirtymäkausia ei ole sovittu, eikä mitään käsittelemättömiä pyyntöjä ole jäljellä.

Tätä lukua koskeissa neuvotteluissa on keskitytty televisio ilman rajoja -direktiivin säännösten omaksumiseen ja täytäntöönpanoon. Ne maat, joiden kanssa tämän luvun käsittely on päätetty toistaiseksi, ovat ottaneet käyttöön lainsäädäntöä, joka on suurelta osin yhdenmukaistettu yhteisön säännösten kanssa, vaikkakin täysimääräinen yhdenmukaistaminen edellyttää joissain tapauksissa vielä mukautuksia tai johdettua oikeutta.

Aluepolitiikka ja rakennepolitiikan välineiden koordinointi (21. luku)

Tämän luvun käsittely on aloitettu kaikkien maiden kanssa. Käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen Kyproksen ja Tšekin kanssa. Siirtymäkausia ei ole pyydetty.

Yhteisön säännöstöä ei tarvitse saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä 21. luvun osalta. Kaikilla mailla on kuitenkin oltava tämän alan erityissäännösten täytäntöönpanon edellyttämä oikeudellinen kehys.

Tämän luvun osalta on yleisesti ottaen edistytty hyvin joitain poikkeuksia lukuun ottamatta. Lisähuomiota edellyttävistä erityisaloista mainittakoon lopulliset täytäntöönpanorakenteet, vastuunjako eri asianomaisten kesken, niiden henkilöstöresurssien kehittäminen ja joidenkin maiden osalta rakenne- ja koheesiorahastoista vastaavien hallinto- ja maksuviranomaisten nimeäminen sekä monivuotisten talousarviomenettelyjen edellyttämän lainsäädännön käyttöönotto. Erityishuomiota edellyttää myös luotettavien varainhoito- ja valvontamenettelyjen luominen sekä seurantajärjestelmien kehittäminen.

Ympäristö (22. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa lukuun ottamatta Bulgariaa, Maltaa ja Romaniaa, joiden kanssa neuvotteluja käydään edelleen.

Siirtymäkausia on myönnetty rajallisesti eri erityisaloilla Kyprokselle, Latvialle, Liettualle, Puolalle, Slovakialle, Slovenialle, Tšekille, Unkarille ja Virolle. Siirtymätoimenpiteisiin on suostuttu ainoastaan rahoitusstrategian ja välitavoitteita sisältävien yksityiskohtaisten täytäntöönpanosuunnitelmien perusteella. Välitavoitteet on sisällytettävä liittymisasiakirjoihin.

Useimmat neuvottelujen yhteydessä tehdyt sitoumukset on täytetty ilman merkittävämpiä viiveitä erityisesti puitelainsäädännön ja horisontaalisen lainsäädännön osalta. Useimmissa tapauksissa alakohtaisen lainsäädännön täytäntöönpano edistyy hyvin sovittujen aikataulujen mukaisesti. Erityistä huomiota olisi kuitenkin kiinnitettävä seuraaviin aloihin: veden laatu, jonka osalta on laadittava ohjelmia saastumisen vähentämiseksi, luonnonsuojelu, jonka osalta suojelualueiden nimeäminen on saatettava päätökseen, jätehuolto, jonka osalta suunnitelmia on viimeisteltävä ja keruujärjestelmiä parannettava, sekä kemikaalit ja geneettisesti muunnetut organismit, joiden osalta tarvittavien hallintorakenteiden on oltava valmiina liittymiseen mennessä.

Kuluttajansuoja ja terveyden suojelu (23. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa. Tämän luvun osalta ei ole sovittu siirtymäkausista.

Valmistelut ovat edenneet kaikissa neuvotteluja käyvyissä maissa. Tärkein puitelainsäädäntö on otettu käyttöön, ja täytäntöönpanotoimenpiteitä on toteutettu. Lisätoimia tarvitaan kuitenkin kaikissa maissa lainsäädännön yhdenmukaistamisen päätökseen saattamiseksi ja riittävien hallinnollisten valmiuksien kehittämiseksi, jotta voitaisiin varmistaa kuluttajien ja terveyden suojelua koskevan yhteisön säännösten tosiasiallinen täytäntöönpano liittymiseen mennessä.

Oikeus- ja sisäasiat (24. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen Kyproksen, Liettuan, Maltan, Slovenian, Tšekin, Unkarin ja Viron kanssa. Kaikkien muiden maiden kanssa neuvotteluja käydään parhaillaan.

Tämän luvun osalta neuvottelut eivät koske ensisijaisesti siirtymäkausia, eivätkä neuvotteluja käyvät maat tai EU ole esittäneet tältä osin mitään siirtymäkausia koskevia pyyntöjä. Tärkeää on ennen kaikkea löytää keinoja lisätä jäsenvaltioiden luottamusta siihen, että neuvotteluja käyvillä mailla on tarvittavat valmiudet yhteisön tämän alan säännösten täytäntöönpanemiseksi.

Neuvottelujen yhteydessä tehtyjen sitoumusten täyttämisen on havaittu tähän mennessä vain joitakin viivästyksiä. Seurannan avulla pyritään ensisijaisesti takaamaan, että neuvotteluja käyvät maat pystyvät täyttämään riittävät ja hyväksyttävät täytäntöönpanovaatimukset seuraavilla aloilla: rajavalvonta, laitton siirtolaisuus, turvapaikkakysymykset, rahanpesu, järjestäytynyt rikollisuus sekä oikeudellinen ja poliisiyhteistyö. Kunkin maan esittämien Schengenin sopimusta koskevien toimintasuunnitelmien täytäntöönpanon tarkistaminen on tärkeää. Suunnitelmat kattavat sekä EU:hun liittymistä edeltävän ajanjakson että ajanjakson siihen ajankohtaan, jona nykyisten ja uusien jäsenvaltioiden väliset rajatarkastukset voidaan poistaa - mikä tapahtuu joitain vuosia liittymisen jälkeen. Riippumattoman, luotettavan ja tehokkaan oikeuslaitoksen ja poliisiorganisaation luominen on myös erittäin tärkeää.

Tulliliitto (25. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa lukuun ottamatta Bulgariaa, Maltaa ja Romaniaa, joiden kanssa neuvotteluja käydään edelleen.

EU on sopinut Unkarin kanssa alumiinin tuontia koskevista kolmivuotisista siirtymäjärjestelyistä.

Sitoumukset on yleisesti ottaen täytetty tähän mennessä hyvin. Huolellista tarkastelua edellyttävistä erityisaloista mainittakoon tullihallinnon tietotekniikkajärjestelmien yhteensopivuus EY:n järjestelmien kanssa ja joidenkin maiden osalta niiden tullikoodeksin täydellinen yhteensopivuus yhteisön säännösten kanssa sekä sen asianmukainen täytäntöönpano.

Ulkosuhteet (26. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa. Siirtymäkausista ei ole sovittu (useita pyyntöjä esitettiin, mutta ainoatakaan niistä ei hyväksytty).

Neuvotteluja käyvät maat pystyvät todennäköisesti noudattamaan yhteisön tämän alan lainsäädäntöä ja panemaan sen käytännössä täytäntöön ilman erityisiä ongelmia. Neuvotteluja käyvien maiden on kuitenkin taattava, että mahdolliset jäsenyyssoveltoitten vastaiset kansainväliset sopimukset neuvotellaan uudelleen tai puretaan liittymiseen mennessä, jotta EY:n kansainvälisten veltoitten täysimääräinen noudattaminen voitaisiin taata liittymiseen mennessä.

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (27. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa. Siirtymäkausia ei ole pyydetty.

Kaikkien neuvotteluja käyvien maiden ulko- ja turvallisuuspolitiikka on yleisesti ottaen YUTP:n mukaista. Unkarin on kuitenkin ennen liittymistään muutettava naapurimaissa asuvia unkarilaisia koskevaa lakiaan kyseisen lain mukaisesti lainsäädäntönsä yhdenmukaistamiseksi yhteisön säännösten kanssa.

Varainhoidon valvonta (28. luku)

Tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen kaikkien maiden kanssa Bulgariaa ja Romaniaa lukuun ottamatta. Bulgarian kanssa neuvotteluja käydään parhaillaan; Romanian kanssa käsittelyä ei ole vielä aloitettu. Siirtymäkausia ei ole pyydetty.

Tätä lukua koskevien neuvottelujen tärkeimpiä kysymyksiä ovat julkisen varainhoidon sisäistä valvontaa koskevan lainsäädännön hyväksyminen ja täytäntöönpano. Lisäksi neuvotteluja käyvien maiden olisi vahvistettava ulkoisesta valvonnasta vastaavien elintensä riippumattomuus. On myös tärkeää, että neuvotteluja käyvät maat ovat tiiviissä yhteistyössä OLAF:n kanssa ja takaavat EY:n rahoituksen asianmukaisen käytön ja valvonnan sekä ennen liittymistä että tulevaisuudessa.

Kaikki ne maat, joiden kanssa tämän luvun käsittely on saatettu toistaiseksi päätökseen, ovat päässeet pitkälle lainsäädäntönsä yhdenmukaistamisessa. Kaikkien maiden on kuitenkin edelleen ponnistettava lainsäädännön asianmukaisen täytäntöönpanon takaamiseksi neuvottelujen yhteydessä tekemiensä sitoumusten täyttämiseksi kaikilta osin.

Varainhoito- ja talousarviosäännökset (29. luku)

Tämän luvun käsittely on aloitettu kaikkien maiden kanssa Romaniaa lukuun ottamatta. Mikään maa ei ole toistaiseksi päättänyt tämän luvun käsittelyä. Kaikki ne neuvotteluja käyvät maat, jotka ovat aloittaneet tämän luvun käsittelyn, ovat pyytäneet siirtymäjärjestelyjä EY:n talousarvioon maksettavien osuuksien osalta (omat varat).

Yhteisön säännöstö muodostuu pääasiallisesti jäsenvaltioita suoraan sitovasta lainsäädännöstä, joka ei edellytä lainsäädännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tämän luvun tärkein vaatimus on riittävien hallinnollisten valmiuksien luominen omien

varojen laskemisen, keräämisen, maksamisen ja valvonnan asianmukaisen koordinoinnin varmistamiseksi. Kaikki maat ovat edistyneet tämän luvun osalta omia varoja koskevien sääntöjen täysimääräiseen soveltamiseen valmistautumisen yhteydessä ottamalla käyttöön toimenpiteitä asianomaisten toimijoiden - tulli- ja veroviranomaisten, kansallisten tilastointivirastojen ja varainhoidon valvonnasta vastaavien elinten - toiminnan koordinoimiseksi.

2.2. Vertaisarvioinnit ja muu lisäseuranta

Toimintasuunnitelmien laatimisen yhteydessä on käynyt ilmi, että kunkin maan valmistelujen asianmukainen arviointi edellyttää lisäseurantaa monilla aloilla. Tämä koskee aloja, joilla komissiolla ei ole riittävää asiantuntemusta ehdokasmaiden hallinnon valmiuksien arvioimiseksi sen vuoksi, että täytäntöönpano on suurelta osin jäsenvaltioiden tehtävä, ja joiden osalta tarvittavia tietoja ei voida saada käyttämällä nykyisiä kanavia, esimerkiksi pitämällä teknisiä kokouksia. Tällaisilla aloilla komissio turvautuu jäsenvaltioiden asiantuntemukseen suorittamalla vertaisarviointeja. Suoritettaessa vertaisarviointeja jäsenvaltioiden ja komission asiantuntijat, jotka ovat vastuussa yhteisön säännösten täytäntöönpanosta ja soveltamisesta jollakin tietyllä alalla, arvioivat neuvotteluja käyvien maiden vastaavien elinten valmistelujen tasoa ja antavat niille neuvoja. Tällaisia vertaisarviointimekanismeja on myös EU:n jäsenvaltioissa. Laajentumista koskevassa komission vuoden 2001 strategia-asiakirjassa todetaan, että vertaisarvioinnit voisivat olla erittäin hyödyllisiä muiden seurantavälineiden täydennyksenä neuvotteluja käyvien maiden neuvottelujen yhteydessä tekemien sitoumusten täytäntöönpanon arvioinnin tehostamiseksi ja hallintojärjestelmien ja hallinnon valmiuksien puutteiden samoin kuin mahdollisten ratkaisujen määrittämiseksi.

Rahoituspalvelujen, tutkintojen vastavuoroisen tunnustamisen, ydinturvallisuuden (neuvoston alaisuudessa), oikeus- ja sisäasioiden, maksujärjestelmien (Euroopan keskuspankin alaisuudessa) sekä tullin aloilla suoritettavien arviointien lisäksi vertaisarviointeja suoritetaan nykyään toimintasuunnitelmien yhteydessä tehdyn tutkimuksen perusteella myös monilla muilla aloilla. Arvioinnit koskevat etenkin seuraavia aiheita: elintarvikkeita koskeva nopea hälytysjärjestelmä, uuselintarvikkeet (geneettisesti muunnetut organismit mukaan luettuina), tietosuoja, elintarvikkeiden jalostuslaitokset, rajatarkastusasemat ja nautatietokannat, yhteisen maatalouspolitiikan, yhdenmukainen hallinto- ja valvontajärjestelmä mukaan luettuna, täytäntöönpanoon liittyvät kysymykset, työsuojelutarkastusviranomaisten toiminta (johtavien työsuojelutarkastajien komitean välityksellä), tartuntatautien epidemiologinen seuranta ja valvonta, postipalvelut, erilaiset ympäristöalaa liittyvät kysymykset, yleinen tuoteturvallisuus sekä kaksikäyttötuotteita koskevan asetuksen täytäntöönpano.

Näiden erilaisten vertaisarviointien lisäksi toimintasuunnitelmien tarkastelun perusteella on toteutettu tai vahvistettu monia muita seurantatoimia. Komission yksiköt arvioivat neuvotteluja käyvien maiden täytäntöönpano- ja soveltamisvalmiuksia. Arvioinnit koskevat tavaroiden vapaata liikkuvuutta ja palvelujen tarjoamisen vapautta siltä osin kuin on kyse yhdenmukaistamattomista aloista, teollis- ja tekijänoikeuksia, kilpailua ja valtiontukea, meriturvallisuutta, tie- ja meriliikennettä, verotusta, tilastotietoja, energian sisämarkkinoita sekä julkisen varainhoidon sisäistä valvontaa. Lisäksi komission yksiköt järjestävät telepalvelumarkkinoiden seurantatoimia neuvotteluja käyvissä maissa sekä tietotekniikkaa koskevia arviointeja verotuksen ja tullin aloilla ja huolehtivat työllisyyspolitiikan ensisijaisista tavoitteista tehtävän yhteisen arvioinnin seurannasta. Komission elintarvike- ja eläinlääkintävirasto suorittaa monenlaisia arviointitehtäviä, muun muassa TSE-valvontaa ja laitosten tarkastuksia, ja komission yksiköt ja neuvotteluja käyvät maat toteuttavat kahdenvälisiä toimia rakennerrahastojen täytäntöönpanoa koskevan kehittämissuunnitelman

laatimiseksi. Liittymistä valmistelevien välineiden, laajennettu hajautettu täytäntöönpanojärjestelmä mukaan luettuna, täytäntöönpanoa seurataan edelleen.

Näiden lisäseurantatoimien tulokset ovat tärkeä tietolähde sekä neuvottelujen seurannan että komission vuoden 2002 määräaikauskertomusten valmistelun kannalta.

3. PÄATELMÄT

Kuten edellä todetaan, neuvottelut edistyvät tyydyttävästi ja neuvotteluja käyvät maat ovat yleisesti ottaen tähän asti täyttäneet neuvotteluissa sitoumuksensa sovittujen aikataulujen mukaisesti. Eri lukujen osalta on yksilöity joitakin aloja, esimerkiksi elintarvikevarmuus ja yhteisörahastotjen hallinnointi, joihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Nämä alat liittyvät yhteisön säännösten hyväksymiseen ja täytäntöönpanoon. On tärkeää, että neuvotteluja käyvät maat toteuttavat tarvittavat korjaavat toimet kyseisten ongelmien ratkaisemiseksi ja huolehtivat siitä, että ne täyttävät kaikki sitoumukset määräajassa. Komissio aikoo tarkastella näitä kysymyksiä tarkkaan myös tulevaisuudessa.

Komissio julkaisee vuoden 2002 määräaikauskertomuksissa yksityiskohtaisen arvion siitä, miten kukin maa on tosiasiallisesti edistynyt kaikkien liittymisperusteiden saavuttamisessa. Lisäksi komissio jatkaa seurantaa uusien jäsenvaltioiden liittymiseen asti.

Liittymisen jälkeen ja laajentumista koskevassa, vuoden 2001 strategia-asiakirjassa esitetyn mukaisesti *"komissio tarkastaa perustamissopimusten valvojana, miten uudet jäsenvaltiot panevat täytäntöön yhteisön säännöstöä, ja tässä tehtävässä komissio soveltaa samoja mekanismeja kuin nykyistenkin jäsenvaltioiden kohdalla"*.

Sitä ennen kunkin neuvotteluja käyvän maan kanssa valmisteltujen laaja-alaisen toimintasuunnitelmien ansiosta ne toimenpiteet, joiden toteuttaminen on välttämätöntä tarvittavien hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiuksien saavuttamiseksi liittymiseen mennessä, on voitu määritellä ja yksityiskohtaiset työohjelmat on voitu laatia yhdessä kunkin asianomaisen maan kanssa. On tärkeää, että ehdokasmaat hyödyntävät kokonaisvaltaisesti toimintasuunnitelmien tarjoamat mahdollisuudet ja nopeuttavat ponnistelujaan niissä esitetyn mukaisesti.

Kaikkien jäsenvaltioiden odotetaan mukauttavan hallinnollisia valmiuksiaan säännöllisesti yhteisön säännösten kehittyvien tarpeiden mukaisesti. Hallinnon valmiuksien parantaminen on prosessi, joka ei pääty maan liittyessä Euroopan unioniin, vaan sitä on jatkettava vielä liittymisen jälkeenkin. Tämä osoittaa, kuinka tärkeä on komission ehdotus siitä, että uusille jäsenvaltioille myönnetään täydentävää tukea tähän tarkoitukseen liittymisen jälkeen erityisten siirtymäjärjestelyjen mukaisesti.